

Tájékoztató

a Tpv. 78/A. §-a szerinti engedékenységre vonatkozó szabályok alkalmazásáról

I. Bevezetés

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) engedékenységi politikájának alapjait a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi. LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) szabályozza.
2. A Tpv. 78/A–78/D. §-ai meghatározzák az engedékenység hatályát, az engedékenység keretében benyújtható kérelem-típusokat és az azok alapján lefolytatandó eljárás főbb szabályait. Az engedékenységi politika hatására más jogágak is előnyöket biztosítanak a jogsértő, de a hatósággal való együttműködést vállaló cégek számára.
3. A GVH a tájékoztató megalkotásánál figyelemmel volt az Európai Versenyhálózat (European Competition Network) által kiadott, felülvizsgált Engedékenységi Modell Programra.¹
4. A jelen tájékoztatóban foglaltak a Tpv. 2014. július 1-jétől hatályos szabályain alapulnak.

II. Az engedékenységi politika által biztosított előnyök

5. A versenyjogi jogsértésekért kiszabható bírság mértéke a vállalkozás előző évi árbevételének 10%-ig terjedhet. Az eljáró versenytanács a bírság kiszabását mellőzi vagy a bírságot csökkenti annak a vállalkozásnak a tekintetében, amely feltárja a GVH-nak a vételi vagy az eladási árak rögzítésére, a piac felosztására (beleértve a versenytárgyalási összejátszást), vagy termelési, eladási kvóták meghatározására irányuló versenytársak közötti megállapodást vagy összehangolt magatartást² (a továbbiakban: kartell vagy jogsértés) és az abban való részvételét.
6. A kartellek a piacgazdaság működését különösen károsan befolyásolják, mivel a versenyt korlátozzák vagy akár teljesen kizárják és ezen keresztül növekvő árakhoz és/vagy csökkenő fogyasztói választási lehetőségekhez vezetnek. A kartellben résztvevő vállalkozások a

¹ <http://ec.europa.eu/competition/ecn/documents.html>

² E magatartások a Tpv. 11. §-ba vagy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSz 101. cikkébe ütköznek.

verseny korlátozásával hatékonysági veszteséget okoznak, mivel kiiktatják azt a külső kényszerítő erőt, amely a termékfejlesztéshez és a hatékonyabb termelési technológiák alkalmazását eredményezné. Magatartásuk végső soron a versenyképesség elvesztéséhez és a foglalkoztatottság csökkenéséhez is vezethet, és az egész gazdaság fejlődését negatívan befolyásolja. Ezért a kartellekkel szembeni fellépést a GVH kiemelt feladatának tekinti.

7. A kartellek sajátossága a titokban történő megvalósulás, ebből következően pedig a bizonyítékok elrejtése és megsemmisítése is. Ily módon a kartellekkel szembeni sikeres fellépés fontos eszköze a kartellben résztvevő vállalkozás együttműködése, amely révén beszerezhetőek a még meglévő bizonyítékok, és azok töredékessége ellenére is rekonstruálható a jogsértés egésze. Ezt az együttműködést számos kedvezmény biztosításával igyekszik elősegíteni az engedékenységi politika és az ahhoz kapcsolódó egyes törvényi szabályok.
8. A kartell résztvevője többféle okból is érdekelt lehet a hatósággal való együttműködésben. A vállalkozás integritásának helyreállítása, a tisztességes piaci működéshez való visszatérés, az üzleti, fogyasztói bizalom visszaszerzése, az irányítást gyakorló vállalkozások utasítása vagy a jogsértést fenyegető szankciók elkerülése mind motiválhatja a vállalkozást a jogsértéssel való felhagyásra. Önmagában azonban a jogsértés befejezése még nem elégséges e célok többségének eléréséhez, és szükséges a jogsértés feltárása révén elérni a kívánt megtisztulást. A jogsértést fenyegető közigazgatási, büntetőjogi szankciók, magánjogi jogkövetkezmények és a piaci lehetőségek szűkülése egyaránt visszatartó erőt jelenthet. Az engedékenységi politika erre a dilemmára kínál megoldást, a negatív következmények elkerülésének, illetve csökkentésének lehetőségével.
9. A Tpv-t.-ben szabályozott engedékenységi politika a versenyfelügyeleti bíróság esetében a bíróság teljes elengedését és a bíróság csökkentését kínálja fel a hatósággal együttműködő kartellező számára. A bíróság kiszabásának mellőzésére a Tpv-t. 65/A. § szerinti helyszíni kutatás (a továbbiakban: helyszíni kutatás) bírói engedélyezéséhez, (azaz lényegében az eljárás megindításához), illetve ha az eljárás már folyamatban van, akkor elsőként nyújtott, a

vizsgált jogsértés teljes bizonyítása szempontjából meghatározó jellegű segítség esetén nyílik lehetőség az adott vállalkozás számára. A meghatározó jellegű segítséget nyújtó vállalkozásnak az eljárás során is együttműködni kell maradnia, és meg kell felelnie a Tpv-t.-ben meghatározott egyéb feltételeknek is. A bírságot akkor csökkenti a hatóság, ha a kartellben részes vállalkozás a hatóság rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest jelentős többletértéket képviselő bizonyítékot szolgáltat. A csökkentés mértéke tükrözi azt, hogy mennyiben járult hozzá az ügyfél közreműködése – tartalmi és időbeli értelemben – a jogsértés feltárásához.

10. A közbeszerzési és koncessziós eljárásban kötött versenyt korlátozó megállapodásban való részvétel bűncselekmény, így a magatartás büntetőjogi felelősséget von maga után. Az engedékenységet kérő vállalkozás alkalmazottai, tisztségviselői azonban mentesülhetnek a büntetés alól, illetve büntetésük korlátlanul enyhíthető lehet. A büntetőjogi felelősség és az engedékenységi politika kapcsolatáról [itt](#) olvasható részletesebb tájékoztatás.
11. A versenyeztetési eljárásokban kartellező vállalkozásokat a marasztalásuktól számított öt éven keresztül az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásból kizárhatja. E kizárás azonban az engedékenységi politika révén bírság alóli mentességben részesülő vállalkozással szemben nem alkalmazható.
12. A kartellmegállapodás révén okozott károk miatt keletkező polgári jogi igények közvetlenül bíróság előtt érvényesíthetők. A kartellben részes vállalkozások az okozott kárért egyetemlegesen felelnek, a kártérítés bármelyik vállalkozástól követelhető. Az engedékenységi politika révén a bírság kiszabása alól mentesített vállalkozás azonban a polgári jogi igény érvényesítésére irányuló perben a jogsértő magatartásával okozott kár megtérítését mindaddig megtagadhatja, ameddig a követelés az ugyanazon jogsértésért felelős másik károkozótól behajtható.³

³ Tpv-t. 88/D. §

III. A bírságösszeg teljes elengedésének és csökkentésének feltételei

III.1. A bírság mellőzése

13. A jogsértésben résztvevő vállalkozással szemben kiszabható bírság teljes összegét elengedi a GVH, ha a vállalkozás elsőként nyújt be erre irányuló kérelmet és szolgáltat olyan bizonyítékot,
- a) amely a GVH-nak alapot szolgáltat arra, hogy a jogsértéssel kapcsolatban helyszíni kutatás végzésére kapjon előzetes bírói engedélyt, feltéve, hogy a GVH a kérelem benyújtásának időpontjában nem rendelkezett elegendő információval a helyszíni kutatás bíróság általi engedélyezésének megalapozásához, vagy
 - b) amellyel a jogsértés elkövetése bizonyítható, feltéve, hogy a bizonyíték szolgáltatásának időpontjában a GVH még nem rendelkezett elegendő bizonyítékkal ahhoz, hogy a jogsértést bizonyítsa, és egyetlen vállalkozás sem felel meg az a) pontnak.
14. Kiemelendő, hogy a GVH általában nagyobb bizonyító erőt tulajdonít a jogsértéssel egyidejűleg keletkezett és a jogsértést közvetlenül alátámasztó tárgyi bizonyítéknak, mint az utóbb összeállított, illetve a jogsértést csak közvetve alátámasztó, más forrásból megerősítést igénylő bizonyítéknak. A bizonyíték értékére hatást gyakorolhat az is, hogy megbízhatósága más forrásokból milyen mértékben ellenőrizhető. Mindez azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a bírság mellőzése iránti kérelem kivételesen olyan esetekben is eredményes legyen, amikor a jogsértés közvetlen irati bizonyíték keletkezése nélkül valósult meg. Ilyenkor a kérelmezőnek nyilatkoznia kell a jogsértés ismert adatairól és a nyilatkozatát alátámasztó, közvetett bizonyítékokat kell a kérelemhez mellékelnie.
15. A mentesülésnek további feltételei is vannak (lásd a 21. pontot).

III.2. A bírság csökkentése

16. Ha egy adott ügy kapcsán már van mentességi kérelmező, vagy a kérelemmel szolgáltatott bizonyítékok a bírság mellőzésére egyébként nem adnak alapot, a GVH a várható bírságot csökkenti, ha a vállalkozás a jogsértésre vonatkozóan olyan bizonyítékot szolgáltat a GVH

részére, amely jelentős többletértéket képvisel a bizonyíték szolgáltatásának időpontjában a GVH rendelkezésére álló bizonyítékokhoz képest. A bírság csökkentésének mértéke az előbbi követelményeknek elsőként megfelelő vállalkozás esetén 30-50%-ig, a másodikként megfelelő vállalkozás esetén 20-30%-ig, a harmadikként vagy többediként megfelelő vállalkozás esetén pedig 20%-ig terjedhet.

17. Az adott jogsértés körülményeitől és a GVH rendelkezésére álló bizonyítékoktól függ, hogy milyen jellegű és minőségű bizonyíték felel meg az előző bekezdésben ismertetett feltételeknek (lásd még a 14. pontot).

18. A GVH a rendelkezésére álló bizonyítékokhoz viszonyítja a kérelmező által benyújtott új bizonyítékokat, ami azt jelenti, hogy a GVH a bizonyítékok szolgáltatásakor már befejezett vagy már megkezdett (de még adott esetben akkor le nem zárult) vizsgálati cselekményekből származó bizonyítékokhoz képest vizsgálja a bizonyítékok jelentős többletértékét.⁴

19. A bírság csökkentésének további feltételei megegyeznek a bírság mellőzésénél ismertetett feltételekkel (lásd a 21. pontot) azzal az eltéréssel, hogy az a vállalkozás, amely eljár annak érdekében, hogy másik vállalkozást a jogsértésben való részvételre kényszerítsen, nincs kizárva a bírságcsökkentés lehetőségéből.

20. A bírságcsökkentés különös esete az a Tptv. 78/A. §-ának (6) bekezdésében meghatározott helyzet, amikor a vállalkozás a GVH előtt nem ismert olyan tényre vagy körülményre vonatkozóan szolgáltat egyértelmű bizonyítékot a jogsértéssel kapcsolatban, amely a kiszabandó bírság mértékét érdemben növeli.⁵ Ez esetben a GVH a Tptv. 78/A. § (6) bekezdése alapján a súlyosító bizonyítékot figyelmen kívül hagyja a bizonyítékot szolgáltató vállalkozással szemben a bírság összegének meghatározásakor.

⁴ Ha például a vállalkozás a helyszíni kutatás során nyújt be engedeékenység kérelmet, akkor a helyszíni kutatás eredményeként beszerzett dokumentumokhoz képest vizsgálja a GVH a jelentős többletérték meglétét. Ugyanígy, ha a GVH információkérést küld ki az ügyfeleknek és a kérelmező az információkérés kiküldése és a válaszok beérkezése közötti időben nyújt be bírságcsökkentési kérelmet, akkor a GVH a beérkezett és beérkezendő válaszokat a rendelkezésére állónak tekinti, és ennek tükrében bírálja el a kérelmet.

⁵ Például a kérelmező bizonyítja, hogy a GVH által ismerteknél szélesebb földrajzi területet vagy termékkört érintett a jogsértés, vagy a jogsértés a feltételezetttnél hosszabb ideig tartott.

III.3. Az engedékenység további feltételei

21. A bírság mellőzésének, illetve csökkentésének – az előbb említetteken túl – további feltételei vannak:

- a) Az első feltétel szerint a kérelmezőnek azonnal meg kell szüntetnie a jogsértésben való részvételét a kérelme benyújtását követően. E fő szabály alól kivétel, hogy ha a GVH szerint a kérelmező jogsértésben való további részvétele szükséges a helyszíni kutatás eredményes lefolytatásához, akkor a GVH ezen álláspontját végzésben közli a kérelmezővel. A GVH a jogsértésben való, a helyszíni kutatás eredményességének biztosításához elengedhetetlenül szükséges, külön végzésben meghatározott mértékű és jellegű részvételt a végzésben megszabott határideig úgy tekinti, mintha a kérelmező nem vett volna részt a jogsértés e részének elkövetésében. A GVH ilyen rendelkezést kizárólag a helyszíni kutatás eredményességének biztosítása érdekében tesz; a vállalkozás nem kötelezhető a jogsértés folytatására további bizonyítékok gyűjtése végett.
- b) További feltétel, hogy a kérelmezőnek jóhiszeműen, teljes mértékben és folyamatosan együtt kell működnie a GVH-val a versenyfelügyeleti eljárás befejezéséig. Az együttműködési kötelezettség keretében a GVH különösen azt várja el a kérelmezőtől, hogy az
 - ba)* kellő időben megadjon a GVH-nak minden, a tárgyhoz tartozó olyan információt és bizonyítékot, amely a birtokába vagy ellenőrzése alá kerül;
 - bb)* a GVH rendelkezésére álljon oly módon, hogy haladéktalanul reagál mindazokra az információkérésekre, amelyek hozzájárulhatnak a jogsértést alátámasztó tények megállapításához;
 - bc)* mindent megtegyen annak érdekében, hogy a jelenlegi és – amennyire lehetséges – a korábbi alkalmazottai és vezető tisztségviselői rendelkezésre álljanak, annak érdekében, hogy a GVH meghallgathassa őket;

- bd)* ne semmisítsen meg, ne hamisítson meg vagy rejtse el a jogsértéshez tartozó információkat vagy bizonyítékokat;
- be)* a kérelem benyújtását megelőzően sem tanúsíthat rosszhiszemű magatartást.⁶
- c) Egy harmadik feltételként a Tpvt. előírja, hogy a vállalkozás az engedékenységi iránti kérelem benyújtásának tényét és az ezzel összefüggésben szolgáltatott bizonyítékok tartalmát – a más versenyhatósághoz benyújtott hasonló kérelmet ide nem értve – másnak semmilyen módon nem teheti hozzáférhetővé. Ez alól a titoktartási kötelezettség alól csak akkor mentesül a vállalkozás, ha a Gazdasági Versenyhivatal ahhoz kifejezetten hozzájárul, ez a hozzájárulás nem tagadható meg a kérdéses információk olyan hozzáférhetővé tétele tekintetében, amely jogszabályi rendelkezés vagy hatósági kötelezés miatt elkerülhetetlenül szükséges.
- d) A bírság mellőzése tekintetében negyedik feltételként azt is rögzíti a törvény, hogy nem mellőzhető a bírság azzal a vállalkozással szemben, amely eljár annak érdekében, hogy másik vállalkozást a jogsértésben való részvételre kényszerítsen.

IV. Az engedékenységi kérelem és az azzal kapcsolatos eljárás folyamata

IV.1. A kérelem benyújtása

22. Az engedékenységi politika keretében az alábbi kérelmek benyújtására van lehetőség:

- a) a bírság mellőzésére vagy csökkentésére irányuló kérelem,
- b) a bírság 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti mellőzésére irányuló, a teljes kérelemnél kevesebb adatot tartalmazó nem végleges mellőzési kérelem [78/B. § (3) bekezdés],
vagy

⁶ A vállalkozás együttműködési kötelezettsége szűk körben már a kérelem benyújtását megelőzően is terheli a kérelmezőt. Ez azt jelenti például, hogy a kérelmező közvetlenül a kérelem benyújtása előtt nem semmisíthet meg bizonyítékot, vagy nem értesítheti kartellbeli társait a kérelem benyújtása előtt arról, hogy kérelmet fog benyújtani. Ugyanígy az együttműködés hiányaként értékeli a GVH azt a helyzetet, ha a jogsértésben résztvevő cégek „elosztják” egymás között a bizonyítékokat egyeztetve azt, hogy melyik cég milyen kérelmet fog benyújtani. Összességében tehát az engedékenységi kérelem benyújtásával kapcsolatos „kartellezés” az együttműködési kötelezettség megszegésének minősül a GVH értelmezése szerint.

c) az Európai Bizottságnál előterjesztett engedékenységi kérelemmel párhuzamos előterjesztett nem végleges előzetes kérelem [a Tpvt. 78/B. § (4) bekezdése].

23. A bírság csökkentésére irányuló kérelmet a versenyfelügyeleti eljárás során bármikor be lehet nyújtani, azonban az előzetes álláspontnak vagy a vizsgáló jelentésének a Tpvt. 73. §-a szerinti megküldését, illetve az iratbetekintés bármelyik ügyfélre irányadó kezdő napját megelőző nap közül a korábban bekövetkező napot követően benyújtott kérelem alapján csak akkor van helye a kiszabandó bírság összege csökkentésének, ha abban a jogsértés elbírálását érdemben befolyásoló olyan tényre vagy körülményre nézve szolgáltat a vállalkozás egyértelmű bizonyítékot, amely korábban a GVH előtt nem volt ismert. E szabály célja, hogy a vállalkozások ne legyenek érdekeltek abban, hogy kérelmük tartalmát a hatósági vizsgálat eredményeinek és megállapításainak fényében határozzák meg.

24. A Tpvt. 78/B. § (4) bekezdésében meghatározott nem végleges előzetes kérelmet az Európai Bizottsághoz benyújtott bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelemmel egyidejűleg kell benyújtani.

25. Az egymástól független vállalkozások közösen nem nyújthatnak be bírság mellőzése vagy csökkentése iránti kérelmet, és az ilyen kérelem benyújtása kapcsán egymást nem képviselhetik. A vállalkozáscsoportot irányító vállalkozás az általa irányított vállalkozásokra kiterjedően ugyanakkor külön meghatalmazás nélkül kérheti a bírság mellőzését vagy csökkentését.

26. Engedékenységi kérelmet a vállalkozás törvényes képviselője vagy meghatalmazottja terjeszthet elő. Anonim kérelem előterjesztésére nincs lehetőség. A kérelemmel együtt a kérelmet a vállalkozás nevében előterjesztő személy képviseleti jogosultságát is megfelelően igazolni kell.

27. A kérelmet a mindenkor jogszabályoknak megfelelő formában lehet benyújtani. Ha a kérelmező szóban kívánja előadni kérelmét, akkor a vállalkozás személyesen megjelent törvényes képviselője vagy meghatalmazottja által előadott kérelmet és nyilatkozatot a GVH jegyzőkönyvben vagy hangfelvételben rögzíti. A jegyzőkönyvet a kérelmezőnek alá kell írnia.

28. Írásbeli kérelmet személyesen vagy postai úton lehet előterjeszteni.
29. A GVH a Ket.-ben meghatározott kapcsolattartási módok közül a személyesen átadott irat útján való kézbesítést részesíti előnyben.
30. A kérelmet kizárólag magyar nyelven lehet benyújtani, kivéve a Tpv. 78/B. § (4) bekezdése szerinti nem végleges előzetes kérelmet, amely angol, francia vagy német nyelven is benyújtható. A kérelemhez kapcsolódó, nem magyar nyelvű bizonyítékok esetén a bizonyítékok magyar nyelvű fordítását is mellékelni kell, kivéve az angol, francia vagy német nyelven kiállított okiratokat, ezeket eredeti nyelven is be lehet nyújtani, ugyanakkor a versenyfelügyeleti eljárás során a GVH kötelezheti a kérelmezőt ezek fordításának benyújtására is.

IV.2. A kérelem tartalma

IV.2.1. Általános szabályok

31. Bírság mellőzése és csökkentése iránti kérelem főszabály szerint a Tpv. 78/B. § (1) bekezdésében meghatározott tartalommal nyújtható be. Ennek megfelelően az engedékenységi kérelemnek tartalmaznia kell
- a) a vállalkozás nevét, székhelyét,
 - b) a kérelmező által a 78/A. § (1) bekezdése hatálya alá tartozóként megjelölt magatartás (a jogsértés) meghatározását, így
 - ba)* annak jellegét
 - bb)* időtartamát,
 - bc)* az érintett árut és földrajzi területet,

bd) az abban – a kérelem benyújtásakor vagy korábban – részt vevő vállalkozások megjelölését (beleértve a vállalkozáscsoporton belüli, jogsértésben részes vállalkozások nevét és címét is),⁷

c) azon Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államok megjelölését, amelyekben a jogsértésre vonatkozó bizonyítékok fellelése valószínűsíthető, továbbá

d) azon más tagállami versenyhatóságok megjelölését, amelyekhez a kérelmező a bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelmet nyújtott be vagy szándékozik benyújtani.

32. A kérelemhez csatolni kell a kérelem benyújtásakor a kérelmező rendelkezésére álló, a jogsértésre vonatkozó összes bizonyítékot. (Lásd még a IV.2.2., illetve a IV.2.3. pontot.) E körben – különösen a Tpv. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti mellőzési kérelem esetén – azoknak a magánszemélyeknek a nevét, munkahelyi beosztását, irodájának címét és helyét valamint szükség esetén ismert lakcímét is szükséges ismertetni, akik a kérelmező részéről, illetve a jogsértésben részt vevő más vállalkozások részéről a kérelmező tudomása szerint a jogsértésben részt vesznek vagy részt vettek, náluk bizonyíték fellelhető lehet vagy a jogsértéssel kapcsolatban feltehetően bizonyítékot tudnak szolgáltatni.

33. A kérelemmel együtt benyújtott irati bizonyítékokat a kérelem mellékleteként sorszámozva⁸ kell átadni a GVH-nak és minden bizonyítékhoz magyarázatot kell fűzni a következő tartalommal:

a) a kérelmezőnek meg kell jelölnie, hogy az adott bizonyíték mely jogsértést, illetve jogsértésrészt támasztja alá és milyen forrásból származik;⁹

b) a kérelmezőnek ki kell fejtenie, hogy az adott bizonyíték milyen tényt bizonyít;¹⁰

⁷ Ideértve például a jogsértő magatartás céljait, az annak keretében kifejtett tevékenységet, és a megállapodás működését, az érintett piaci volumen becsült értékét, a jogsértést megvalósító találkozók időpontjait, helyszíneit, tartalmát és résztvevőit.

⁸ A bizonyítékokat papír-alapon és adathordozón benyújtott dokumentumok esetén is sorszámozni kell. Az adathordozón benyújtott bizonyítékok esetén a fájl nevében kell feltüntetni a bizonyíték sorszámát.

⁹ Például, ha a kérelmező több más versenytársával is kartellezett, akkor a kérelemből ki kell derülnie, hogy az adott bizonyíték mely versenytárral való megállapodásának bizonyítéka és a bizonyíték a jogsértés idején keletkezett irat vagy a kérelem elkészítése céljából összeállított dokumentum.

- c) a jogsértés idején keletkezett, korabeli bizonyítékok esetén a kérelmezőnek részletesen el kell magyaráznia, hogy az adott bizonyítékban szereplő információk hogyan értelmezhetők (ha ez nem egyértelmű a bizonyíték szövege alapján);¹¹
- d) ha a bizonyítékok összefüggnek egymással, akkor a bizonyítékok közti kapcsolatra is utalni kell a bizonyítékokhoz fűzött magyarázatban;¹²
- e) kézzel írt dokumentumok esetén a dokumentum releváns részeinek géppel írott változatát is mellékelni kell a bizonyíték olvashatósága érdekében;
- f) többoldalas dokumentum esetén, ahol a dokumentum nemcsak a jogsértéssel kapcsolatos részeket tartalmaz (pl. feljegyzés, határidőnapló stb.) pontosan meg kell jelölni azokat a részeket, amelyek a jogsértéssel kapcsolatos bizonyítékok.¹³

34. Célszerű elkerülni a jogsértéshez nem kapcsolódó anyagok, illetve ugyanazon bizonyítékok többszöri benyújtását, ha az nem jár hozzáadott értékkel.¹⁴

35. A kérelmezőnek értelemszerűen lehetősége van arra is, hogy a bizonyítékokat a fenti értelmező magyarázatok nélkül nyújtsa be, de ilyen esetben a magyarázatokat a lehető leghamarabb, szintén mellékelnie kell. Tudatában kell lennie ilyen esetben annak is, hogy ha a jelentős többletértéket a benyújtott bizonyíték csak a később mellékel magyarázatokkal együtt testesíti meg, akkor kérelmének a ranghely szempontjából figyelembe vett időpontja e kettő közül a későbbi lesz.

¹⁰ Például egy utóbb, a kérelem céljára összeállított táblázat vagy más összegzés esetén ki kell fejteni, hogy az elkészített iratban szereplő adatok hogyan támasztják alá a jogsértést (például a megállapodásnak megfelelő tényleges piaci helyzetre vonatkozó adatot tartalmaz stb.)

¹¹ Például ha a bizonyítékokban szereplő számadatok, rövidítések nem egyértelműek, vagy olyan állítások szerepelnek, amelyek többféle módon is értelmezhetők, akkor ezekhez magyarázatot kell fűzni.

¹² Például a kartelltalálkozó szervezésével kapcsolatos levelezés, a találkozó tényére utaló naplóbejegyzés, a létrejöttét alátámasztó számlák, illetve a találkozóról készített feljegyzés és a találkozón elhangzottokról tett nyilatkozat közötti kapcsolatot/összefüggést a bizonyítékokhoz fűzött magyarázatokban meg kell jeleníteni.

¹³ Ez bármilyen módon lehetséges, amely alkalmas arra, hogy a releváns iratrész beazonosítható legyen. Például úgy, hogy a kérelemben a kérelmező pontosan megjelöli vagy idézi, hogy a dokumentum mely oldalának mely része a releváns, vagy a teljes dokumentum becsatolása mellett kifénymásolja vagy más módon kiemeli a releváns részeket.

¹⁴ Hozzáadott értéket jelent a többszöri benyújtás például akkor, ha a kérelmező időbeli sorrendbe helyezve nyújtja be újra a bizonyítékokat vagy részletes magyarázattal látja el azokat.

36. Kiemelendő hogy az engedékenységi kérelem tekintetében hiánypótlásnak nincs helye, tehát a kérelem hiányai utóbb nem lesznek pótolhatóak, így egy javított, hiánypótoló kérelem már csak egy későbbi benyújtási időpontú új kérelemként lesz figyelembe vehető.

IV.2.2. Nem végleges mellőzési kérelem (Tpvt. 78/B. § (3))

37. Nem végleges mellőzési kérelem csak akkor nyújtható be, ha a GVH-nak még nincs tudomása a jogsértésről, vagy legalábbis nincs elegendő bizonyítéka ahhoz, hogy a helyszíni kutatásra bírói engedélyt kaphasson [ez a Tpvt. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti eset]. Kiemelendő, hogy a bírság Tpvt. 78/A. (2) bekezdés b) pontja szerinti mellőzése vagy a bírság csökkentése iránt nem végleges kérelem nem nyújtható be.

38. Ennek a fajta kérelemnek a rendeltetése, hogy lehetővé tegye az együttműködni kívánó vállalkozás számára, hogy a jogsértés feltárására irányuló belső vizsgálatát már az engedékenység hatálya alatt fejezhesse be. Ha tehát a vállalkozásnak még nincs elegendő információja, bizonyítéka ahhoz, hogy bírság mellőzése iránti kérelmet nyújtson be, lehetősége van arra, hogy a rendelkezésére álló minimális információ megadásával biztosítsa a mentesüléshez szükséges ranghelyet. A kérelem kiegészítésére a GVH határidőt állapít meg. E határidő elteltéig a kérelmezőnek lehetősége van kiegészítenie kérelmét, s az így beadott további bizonyítékok, kiegészítések beadásának időpontjaként a GVH a nem végleges kérelem benyújtásának időpontját veszi figyelembe.

39. A nem végleges mellőzési kérelemnek a IV.2.1. részben foglaltakon túl tartalmaznia kell a bizonyítékok későbbi szolgáltatásának indokolását, valamint a kérelmező kifejezett vállalását a kérelem bizonyítékokkal való kiegészítésére.

40. A nem végleges mellőzési kérelem kiegészítésére előírt határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem nem terjeszthető elő.

IV.2.3. A nem végleges előzetes kérelem [Tpvt. 78/B. § (4)]

41. Olyan jogsértésre vonatkozóan, amelynek tekintetében az Európai Bizottság a versenyhatóságok hálózatán belüli együttműködésről szóló közleménye¹⁵ értelmében különösen alkalmas lehet az eljárás lefolytatására, a kérelmező az Európai Bizottsághoz benyújtott bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelemmel egyidejűleg azonos tárgyú kérelmet nyújthat be a GVH-hoz is. Ebben az esetben a kérelmezőnek nem kell átadnia a kérelemmel együtt a rendelkezésére álló összes bizonyítékot, de amennyiben a jogsértés miatt a GVH eljárást indít, a GVH felhívásában megjelölt határidőn belül kérelmét ki kell egészítenie, és a rendelkezésére álló összes bizonyítékát át kell adnia.
42. A nem végleges előzetes kérelmet a bírság mellőzésére és csökkentésére irányulóan is elő lehet terjeszteni.
43. A nem végleges előzetes kérelem angol, francia vagy német nyelven is benyújtható.
44. A jogintézmény lényegéből következik, hogy a nem végleges előzetes kérelem benyújtása feltételezi azt, hogy a kérelmező az Európai Bizottságnál párhuzamosan kérelmet nyújtott be.
45. Ha a GVH a jogsértés miatt egy későbbi időpontban versenyfelügyeleti eljárást indít, határidő tűzése mellett felhívja a kérelmezőt teljes, a bírság mellőzésének vagy csökkentésének feltételét képező kérelem kiegészítésére, valamint a rendelkezésére álló valamennyi bizonyíték benyújtására.
46. Ha a vállalkozás a szükséges bizonyítékok benyújtásával kérelmét kiegészíti a kitűzött határidőn belül, kérelmének a bírság mellőzésére vagy csökkentésére való alkalmassága szempontjából a nem végleges előzetes kérelem benyújtásának időpontját kell figyelembe venni.
47. A nem végleges előzetes kérelem kiegészítésére előírt határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem nem terjeszthető elő.

¹⁵ HL C 101, 27.04.2004, 43-53. o.

IV.3. A kérelem visszavonása

48. Az engedékenységi kérelmek és az átadott bizonyítékok visszavonására nincs lehetőség. Ez alól egyedül az az eset képez kivételt, amikor a kérelem a GVH által még nem ismert jogsértésre irányul [Tpvt. 78/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti kérelem]. E kérelem visszavonható:

- a) a Tpvt. 78/C. §-a szerinti döntés (a továbbiakban: feltételes döntés) meghozataláig, illetve
- b) elutasító feltételes döntés esetén a végzésének közlésétől számított nyolc napon belül.

49. A kérelem visszavonása esetén a benyújtott kérelmet és a kérelmező által szolgáltatott bizonyítási eszközöket az azokról készített másolatokkal együtt a GVH visszaszolgáltatja a kérelmező vállalkozásnak. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy a GVH igénybe vegye egyéb vizsgálati jogosítványait.

IV.4. Eljárás a kérelem alapján (az engedékenységi kérelem elbírálása)

IV.4.1. Általános szabályok

50. A GVH az előterjesztett kérelem átvételének tényét rögzíti és a kérelmet a Tpvt. 78/C. §-ában meghatározott eljárás szerint bírálja el.

51. A vizsgáló a kérelem átvételéről feljegyzést készít, mely igazolja a kérelem előterjesztésének pontos idejét (év, hónap, nap, óra, perc), valamint – kizárólag az elsőként benyújtott, mellőzés iránti kérelem esetén – a kérelem elsőségének tényét. A feljegyzés a kérelmező kérelmére két példányban készül, melyből egy a kérelmező példánya.

52. A vizsgáló a kérelem benyújtásakor nem ad tájékoztatást a kérelem várható eredményességéről, csupán rögzíti annak átvételét.

53. A vizsgáló megvizsgálja és véleményezi a kérelmet, majd döntés végett az eljáró versenytanács elé tárja a jogsértéssel kapcsolatban rendelkezésre álló információkat.

54. Az eljáró versenytanács a vizsgáló felterjesztése alapján dönt a kérelemről. A döntés meghozatala előtt a kérelmezőt meghallgathatja, ha ezt szükségesnek tartja.
55. Az eljáró versenytanács a feltételes döntését a Tpv. 78/A. § (2) bekezdésének a) pontja szerint benyújtott kérelem esetén a kérelem elbírálásához szükséges időt figyelembe véve haladéktalanul meghozza, ami azt jelenti, hogy az eljáró versenytanács legkésőbb a versenyfelügyeleti eljárás megindításáig feltételesen dönt a kérelemről. A Tpv. 78/A. § (2) bekezdésének b) pontja szerint benyújtott kérelem esetén a versenytanács legkésőbb az előzetes álláspont ügyfeleknek való megküldéséig hoz döntést.
56. A kérelemről hozott feltételes döntésre vonatkozó végzés ellen külön jogorvoslatnak nincs helye, és azokat a GVH csak a kérelmezővel közli.
57. Ha a vállalkozás szóban adta elő a kérelmét, kérheti, hogy az eljáró versenytanács a kérelemről szóló döntését szóban közölje. Ez esetben a GVH a közlés tényét és időpontját a jegyzőkönyvbe foglalt döntésre feljegyezi. A döntés közlésének tényét a kérelmezőn képviselőjének aláírásával kell igazolnia.

IV.4.2. Bírság mellőzése iránti kérelem

58. Az eljáró versenytanács a bírság mellőzése iránti kérelmeket beérkezésük sorrendjében bírálja el, azaz nem bírál el addig újabb kérelmet, amíg ugyanazon jogsértés kapcsán már korábban beérkezett mellőzés iránti kérelem alapján hozott döntését a kérelmezővel ne közölte volna.
59. Az eljáró versenytanács döntése a bírság mellőzése iránti kérelem tárgyában kétféle lehet.
- a) ha a vállalkozás kérelme megfelel a Tpv. 78/A. §-ának (2) bekezdésében rögzített feltételeknek, az eljáró versenytanács a bírság kiszabása alól feltételes mentességet biztosít, ebben az esetben az eljáró versenytanács végzést hoz arról, hogy a kérelmező az ügyet lezáró érdemi döntésben mentesül a bírság kiszabása alól, ha a kérelmező a Tpv. 78/A. §-ának (7) bekezdésében foglaltaknak megfelel, és vele szemben a 78/A. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok nem áll fenn (lásd a 21. pontot); vagy

b) ha a benyújtott kérelem nem felel meg a törvényi feltételeknek, az eljáró versenytanács végzéssel elutasítja a kérelmet. Ebben az esetben a kérelmet bírság csökkentése iránti kérelemként kell elbírálni, kivéve, ha azt a kérelmező a Tpvt. 78/B. § (7) bekezdése szerint visszavonta.

60. A versenyfelügyeleti eljárás lezárásakor az eljáró versenytanács mérlegeli, hogy a kérelmező megfelel-e a Tpvt. 78/A. §-ának (7) bekezdésében foglaltaknak [lásd a fenti 21. a)–c) pontot], továbbá vele szemben a 78/A. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró [lásd a fenti 21. d) pontot] ok nem áll-e fenn, és érdemi határozatában dönt a bírság kiszabásának mellőzéséről. Ha a kérelmező nem teljesíti a feltételeket, az engedékenységi politika keretében nem részesülhet semmilyen kedvező elbánásban. Ez azonban nem akadályozza annak, hogy az eljáró versenytanács a bírság kiszabásakor a kérelmezőnek az engedékenység kapcsán tanúsított együttműködését enyhítő körülményként értékelje.

IV.4.3. A bírság mellőzésére irányuló nem végleges kérelem

61. Ha a vállalkozás a bírság mellőzése iránti nem végleges kérelmét az előírt határidőn belül teljes kérelemmé egészíti ki, azt úgy kell tekinteni, mintha a kérelmet a nem végleges kérelem beadásának időpontjában terjesztette volna elő. A nem végleges kérelem nyomán előterjesztett teljes kérelem elbírálására egyebekben a bírság mellőzése iránti teljes kérelem elbírálására vonatkozó szabályok az irányadók.

62. Mivel a kérelmeket a GVH beérkezési sorrendben bírálja el, ha a nem végleges kérelem kiegészítésére rendelkezésre álló időben újabb kérelem érkezik, akkor ez utóbbi kérelmet a GVH mindaddig nem bírálja el, amíg a nem végleges kérelem kiegészítésére szabott határidő eredménytelenül el nem telt, vagy ameddig a benyújtott teljes kérelem tárgyában döntést nem hoz, és ezt a kérelmezővel nem közli.

IV.4.4. A bírságösszeg csökkentése iránti kérelem

63. A lehetséges bírságösszeg engedékenységi kérelem alapján történő csökkentésére két úton kerülhet sor:

- a) a bírság mellőzésére benyújtott kérelem hivatalból történő átminősítésével,
- b) bírságcsökkentési kérelem benyújtásával.

64. A kérelem elbírálásához szükséges idő ilyen esetekben hosszabb időt vesz igénybe, tekintettel arra, hogy bírságcsökkentési kérelmek elbírálásakor az eljáró versenytanács a kérelmező által benyújtott bizonyítékok jelentős többletértékének meglétét a GVH-nak a kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló bizonyítékokhoz képest, de csak valamennyi bizonyíték ismeretében tudja megállapítani, mert ez az eljárás teljes iratanyagának értékelését és a magatartás jogi értékelését is feltételezi.

65. Az eljáró versenytanács döntése kétféle lehet:

- a) ha a vállalkozás kérelme megfelel a Tpvt. 78/A. §-ának (3) bekezdésében rögzített feltételeknek, az eljáró versenytanács feltételesen dönt a bírság csökkentéséről; ebben az esetben az eljáró versenytanács végzést hoz arról, hogy a kérelmező az ügyet lezáró érdemi döntésben bírságcsökkentésben részesül, ha a kérelmező a Tpvt. 78/A. §-ának (7) bekezdésében foglaltaknak megfelel [a végzésben azt is megjelöli, hogy a Tpvt. 78/A. §-a (5) bekezdésének mely pontja alapján csökkenthető a bírság a kérelmezővel szemben];
vagy
- b) ha a benyújtott kérelem nem felel meg a törvényi feltételeknek, az eljáró versenytanács azt végzéssel elutasítja.

66. Az eljáró versenytanács a beérkezett kérelmeket a beérkezésük sorrendjére tekintettel, de nem feltétlenül abban a sorrendben bírálja el.

67. A versenyfelügyeleti eljárás lezárásakor az eljáró versenytanács mérlegeli, hogy a kérelmező megfelel-e a Tpvt. 78/A. §-ának (7) bekezdésében foglaltaknak [lásd a fenti 21. a)–c) pontot], és érdemi határozatában dönt a bírságösszeg pontos csökkentéséről. Ha a kérelmező nem teljesíti a feltételt, az engedékenységi politika keretében nem részesülhet semmilyen kedvező elbánásban. Ez ugyanakkor nem akadályozza annak, hogy az eljáró versenytanács a bírság kiszabásakor az engedékenységi kérelem benyújtását enyhítő körülményként értékelje.

IV.4.5. A nem végleges előzetes kérelem

68. A nem végleges előzetes kérelem elbírálására akkor kerül sor, ha az adott jogsértő magatartás miatt a GVH versenyfelügyeleti eljárást indít. Ebben az esetben – a kérelem nyomán kiegészített teljes kérelem tartalmától és az előzetes kérelem benyújtásának időpontjától függően – a mellőzés, illetve a csökkentés iránti kérelemre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. (Vö.: 45. és 46. pont.)

IV.5. A kérelem és a csatolt bizonyítékok felhasználása

69. A 78/A. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti mellőzés iránti kérelem és az ahhoz csatolt vagy azzal összefüggésben a kérelmező által szolgáltatott bizonyítási eszközök az eljáró versenytanács feltételes döntésének meghozataláig kizárólag a kérelem elbírálásához, illetve a 65/A. § szerinti bírói engedély kérelmezéséhez használhatók fel, azokba csak az ügy vizsgálója, az eljáró versenytanács és a bíróság tekinthet be. A bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelem maga és a kérelmező vállalkozásnak kifejezetten a kérelemmel összefüggésben önként tett nyilatkozata (a továbbiakban: engedeékenység nyilatkozat), továbbá – az ügyfelek iratbetekintési jogának a Tpvt. 55. § (5) bekezdése szerinti megnyíltáig – a kérelem benyújtásának ténye és az ilyen kérelemmel összefüggésben szolgáltatott bizonyítékok e jellege korlátozottan megismerhető adat. Az engedeékenység nyilatkozatot csak az ügyfél ismerheti meg az 55. § (5) bekezdésében meghatározott időpontot követően, azzal, hogy az engedeékenység nyilatkozatba való betekintésre és az abban foglaltak felhasználására a Tpvt. 55/A. § (1) bekezdés *d)* pontja szerinti adatokra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a Tpvt. 55. § (3) bekezdése szerinti harmadik személy az engedeékenység nyilatkozatot nem ismerheti meg.

70. A Tpvt. 78/A. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja szerinti bírság mellőzésére irányuló kérelemre és a bírságcsökkentési kérelemre, valamint az azok mellékleteként beadott bizonyítékok felhasználására nem vonatkoznak a 78/A. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti mellőzése iránti kérelem visszavonása esetén irányadó szabályok, azaz a GVH a kérelemmel együtt benyújtott iratokat a kérelem előterjesztésének időpontjától (a mellőzés iránti kérelem

elutasítása esetén annak csökkentési kérelemként való elbírálása lehetőségének megnyíltától) felhasználhatja a jogsértés bizonyításához és a kérelmet és mellékleteit a kérelem elutasítása esetén sem szolgáltatja vissza a vállalkozásnak.

V. Egyéb kérdések

71. A bírság mellőzése iránti kérelmet (ideértve a nem végleges kérelmeket is) a GVH Felderítő Irodájánál lehet előterjeszteni.
72. Szintén a Felderítő Irodától lehet további tájékoztatást kérni az engedékenységi szabályok alkalmazásával és a kérelem benyújtásával kapcsolatban.
73. A Felderítő Iroda elérhetősége:

Cím: 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Postacím: 1245, Budapest 5. Pf.: 1036

Telefon: 472-8872, 472-8876

Fax: 472-8970

Email: kartell@gvh.hu